

## Neděle 22.6.2014 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

**Zach 4,1-14:** „*Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů*“ (v. 6)

Tradičním a známým biblickým veršem pro svatodušní neděli je prorocký výrok z knihy Zacharjášovy. Kdo jste byli v neděli 8.6. ve shromáždění zde na Žižkově, slyšeli jste jej také. Boží slovo „*Ne mocí ani silou, nýbrž mým duchem, praví Hospodin zástupů*“ zaznělo letos v mnoha křesťanských shromážděních. Chtěl bych se dnes u tohoto výroku zastavit a přiblížit, o čem zde Pán Bůh s námi mluví.

### 1. Prorok nerozumí

Prorok Zacharjáš patří mezi *proroky obnovy*, obnovy jeruzalémského chrámu. Podobně jako Aggeus a Malachiáš vystoupil se svým poselstvím v prvních desetiletích po návratu judských vyhnanců z babylonského zajetí. Tlumočí Boží slovo lidem, kteří začali pracovat na obnově Jeruzaléma a stavbě chrámu. Zacharjáš působil v letech 520-518 před Kr. Zvěstoval lidem Boží záchranu, kterou spojoval s obnovou chrámu. Pán Bůh k němu mluví zvláštním způsobem. Dává mu „vidění“, dává mu vidět různé obrazy. Prostřednictvím těchto „obrazů“ a výkladů mluví Bůh k prorokovi a k jeho posluchačům.

V nočních viděních vidí Zacharjáš věci, které zná, ale kterým nerozumí. Má předávat Boží poselství, ale zatím vůbec neví, co má lidem říct. Je bezradný: vidí zlatý svícen, na něm mísu se 7 kahany, na každém kahanu po 7 hubičkách a nad tím z obou stran olivovníky. Vidí dobře, ale noční vidění neumí vysvětlit. Proto se ptá: „*Co to znamená, můj pane?*“. Potřebuje Boží nápovědu, aby dokázal poselství „vidění“ přetlumočit do srozumitelných slov pro věřící v Jer.

### 2. Bůh odpovídá

Zachariáš slyší místo odpovědi poselství, které je „*slovem Hospodinovým k Zerubábelovi*“. Než Zachariáš dostane výklad vidění, Pán Bůh mu svěřuje slovo povzbuzení pro místodržitele Zerubábelu. Muž, který stojí v čele stavebních prací, a který je ve složité situaci, má slyšet zprávu: „*Ne mocí ani silou, ale duchem mým, praví Hospodin zástupů*“. Co to znamená? Po pádu babylonské říše (539 př. Kr.) vydal perský král Kýros r. 538 př. Kr. výnos, na základě kterého se judští vyhnanci mohou vrátit do Jeruzaléma a mohou začít stavět nový chrám. Stavbu nového chrámu na místě původního Šalomounova začala stavět první skupina exulantů v r. 536 př. Kr. Jenže pracovníků bylo málo, chyběly prostředky, nebylo dost materiálu a stavba pokračovala pomalu. Navíc nepřátelům Židů, okolním kmenům a hlavně Samařanům se tato akce vůbec nelíbila a snažili se ji překazit, až se jim to podařilo. Trvalo dlouho než mohli judští ve stavbě chrámu pokračovat. Musel přijít další královský edikt, tentokrát perského krále Daria z r. 521 př. Kr, aby mohl být chrám r. 515 př. Kr. dokončen.

Do této tíživé situace zaznívá v letech 520/519 slovo Božího povzbuzení. Judský místodržitel Zerubábel i jeruzalémská církev mají slyšet: „*Ne mocí ani silou, ale duchem mým...*“. Boží lidé mají „holé ruce“, sami žijí v bídě a ještě musí kvůli stavbě chrámu čelit nenávisti a útokům ze strany nepřátel. Jsou unavení, ztrácejí odvalu a začínají pochybovat o tom, že se jim to podaří. V tomto rozpoložení mluví s nimi Pán Bůh o budoucnosti a ujišťuje je o tom, že stavba chrámu bude dokončena. Stavební dozor nad ní totiž převzal Pán Bůh, který ji ochrání a nedopustí, aby Jeho dílo zůstalo rozestavěné. Ty vnější podmínky jsou ubohé: Zerubábel

nemá armádu, se kterou by mohl ochránit Boží dílo, nemá dost lidí na stavbě, nemá dostatek materiálu. Má však na své straně Boha a to je důležité. Znamé slovo od Boha má jemu i věřícím připomenout, že Bůh na ně nezapomněl a že má východisko i z těch nejtěžších situací. On je živý a mocný Bůh, který má nekonečné možnosti a který dokáže prosadit své cíle a uskutečnit své záměry. On k tomu nepotřebuje mocenské nástroje a vojenskou sílu. On koná své dílo mocí Ducha svatého. To je ta Boží pravá moc, v tom je tajemství Jeho působení. Zlatý svícen je obrazem Boží církve, která má za úkol být „světlem mezi národy“. Vzácné poslání může Izrael splnit jen tehdy, když má dost oleje. Ten neustále přitéká do svícnu a je obrazem Ducha svatého, který církev obnovuje. Dva olivovníky představují Boží služebníky, Zerubábele a velekněze Jošua, kteří Boží lid v jeho úkolu vedou a povzbuzují. Malá, sklíčená jeruzalémská církev má ze Zachariášových slov slyšet o svém jedinečném poslání „světla“. To, že je nepatrná, že žije v obklíčení od nepřátel, že si nevěří a že pochybuje, nevadí. Bůh si ji vyvolil a On ji pomůže plnit úkol. Prorocké slovo se naplnilo a chrám byl opravdu dostavěn.

### **3. Bůh jedná – dnes jako dříve**

Není to poprvé, co Boží lidé slyší něco takového. V paměti izraelského národa jsou zkušenosti, které připomínají princip Božího jednání a výrok z doby Zachariášovy: *Ne mocí ani silou...* Vždyť velice podobně to zažili *izraelští*, když odcházeli z Egypta! *Gedeon* se 3 stovkami vojáků se nestačil divit, když trubkami a pochodněmi porazili nepřátelskou armádu. *David* důvěřoval Bohu, ale stejně byl překvapen, když se mu podařilo zkolit kamenem z praku těžkooděnce Goliáše...A co *Daniel* a jeho přátelé? Co jiného to bylo, když ne Boží nepochopitelné jednání! Také Ježíšův *učedník Petr* myslel, že má krásný sen, když se před ním otevírala jedna vězeňská brána za druhou a ono to bylo úžasné Boží jednání!

Ovšem to vůbec nejslavnější z Božího díla, kdy Pán Bůh nejedná „*silou a mocí, ale duchem svatým*“, je *dílo spásy v Ježíši Kristu*. Ježíšovo narození, Jeho působení mezi lidmi, Jeho utrpení a strašná smrt na kříži! Kdo by to byl řekl, že z toho, co vypadalo jako fiasko, bude něco velkého a slavného!? To, co učedníkům připadalo jako porážka, se stalo díky Kristovu vzkříšení slavným vítězstvím. A když pak Bůh poslal křesťanům Ducha svatého, mohlo začít šíření evangelia a budování Kristovy církve. Od začátku až podnes platí pro Boží dílo stejný princip jako v době Zachariášově: „*ne mocí ani silou, ale duchem mým*“. Nové začátky v životech lidí, proměny Saulů na Pavly, proměny zbabělých na statečné, nestálých na věrné se dějí právě a jen díky Boží milosti, díky působení Ducha svatého. - To vzácné Boží působení můžeme sledovat také v Kristově církvi. Právě kvůli tomu, že Kristova církev je Božím dílem, je slovo prorockého povzbuzení důležité také pro nás dnes. Jako křesťané se zapojujeme do práce v církvi a snažíme se pomáhat. Ale u toho máme vědět, že nejdůležitější není naše aktivita, ale působení Božího Ducha. Největší překážkou Božího požehnání nejsou nepříznivé okolnosti, nýbrž naše pýcha. Je to nedorozumění, když jako křesťané spoléháme na sebe a nečekáme na Boží jednání. Ani ve sborové práci to nejde „*silou a mocí*“. Pamatujme, že bez Božího Ducha se mezi námi nic nepohne a nic nezmění. - Možná si někdy připadáme bezmocní a bezradní jako judští exulanti. Možná se cítíme malí a bezvýznamní. Ať už je to jakkoliv, prorocké slovo ze staré doby je zde i pro nás. Zaslíbení „*ne mocí ani silou, ale duchem mým*“ připomíná, že potřebujeme v našem sboru více důvěřovat Božím možnostem, více čekat od našeho Pána a trpělivě vyhlížet působení Ducha svatého. Začátek nových věcí v osobním životě i v životě církve je v pokání. Nebojme si jít touto cestou a modleme se za duchovní obnovu církve i probuzení národa.

**Bronislav Kaleta**